

Bůh miluje spravedlnost

Texty na tento týden

Ž 33,5; Ž 85,11; Dt 32,4; Jk 1,17; Tt 1,2; Ex 32,14; Mt 5,43–48

Základní verš

„Chce-li se něčím chlubit, ať se chlubí, že je prozíravý a zná mne; neboť já Hospodin prokazuji milosrdenství a vykonávám na zemi soud a spravedlnost; to jsem si oblíbil, je výrok Hospodínův.“ (Jr 9,23)

Na Blízkém východě byli ve starověku „bohové“ nejen nestálí, nemorální a nepředvídatelní, ale přikazovali i ukrutnosti, mezi které patřily dětské oběti. A ani potom se pohané nemohli spolehnout na přízeň svých „bohů“, takže se neodvážili jakkoli se jim protivit.

Podle Dt 32,17 byli v pozadí takových „bohů“ démoni (viz také 1K 10,20.21). Takové formy uctívání vedly ke zneužívání a ponechávaly lidi ve velké duchovní a morální temnotě.

Bůh Bible se diametrálně liší od těchto démonických sil. Hospodin je dokonale dobrý a jeho charakter je neměnný. A jen díky neustálé Boží dobrotě můžeme mít naději nyní i navěky.

V úplném kontrastu s falešnými bohy starověkého světa, a dokonce i s moderními „bohy“ současnosti, Hospodina hluboce znepokojuje zlo, utrpení, nespravedlnost a útlak – to vše neustále a jednoznačně odsuzuje. A co je nejdůležitější, jednoho dne se zlem navždy skoncuje.

Osnova lekce

Studium šesté lekce zaměří naši pozornost na biblické poselství o neměnném charakteru milujícího Boha, který touží po spravedlivém světě pro všechny, které stvořil.

- ▶ Ž 33,5; 85,11; 89,15: Boží láska a touha po spravedlivém světě (neděle)
- ▶ Ž 9,8.9; 145,9.17: Bůh aktivně prosazující spravedlnost (pondělí)
- ▶ Mal 3,6; Jk 1,17: Boží neměnný charakter (úterý)
- ▶ Ex 32,14 a Jr 18,4–10: Může neměnný Bůh litovat svého jednání? (středa)
- ▶ Mt 5,43–48: Boží touha po spravedlnosti jako vzor pro nás (čtvrtek)

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

LÁSKA A SPRAVEDLNOST

Miluje spravedlnost a právo, Hospodinova milosrdenství je plná země. (Ž 33,5)

Setkají se milosrdenství a věrnost, spravedlnost s pokojem si dají políbení. (Ž 85,11)

Spravedlnost a právo jsou pilíře tvého trůnu, před tebou jde milosrdenství a věrnost. (Ž 89,15)

Osobní studium

V celém Písmu vystupují láska a spravedlnost společně. Pravá láska vyžaduje spravedlnost a opravdová spravedlnost se určuje a dosahuje jen v lásce. Nejsme příliš zvyklí uvažovat o těchto dvou pojmech společně. Je to však jen proto, že lidé překroutili a zkazili skutečný význam lásky i spravedlnosti.

Co tyto texty vypovídají o Božím vztahu ke spravedlnosti?

Ž 33,5

Iz 61,8

Jr 9,23

Ž 85,11

Ž 89,15

Uvedené texty velmi jasně vypovídají o tom, že Bůh miluje spravedlnost (Ž 33,5; Iz 61,8; „právo“). V Písmu jsou myšlenky lásky a spravedlnosti neoddělitelně spojeny. Boží láska a Boží spravedlnost jsou nerozdělitelně propojeny. Bohu velmi záleží na tom, aby se v tomto světě děla spravedlnost a uskutečňovalo se právo.

Proroci tedy měli dobrý důvod k odsouzení všech druhů nespravedlnosti, včetně

nespravedlivých zákonů, podvodů při obchodu a utlačování chudých a vdov nebo kohokoli zranitelného. Přestože lidé páchají mnoho zla a nespravedlnosti, Bůh je ten, kdo neustále prokazuje milosrdenství a vykonává „na zemi soud a spravedlnost“, protože si to „oblíbil“ (Jr 9,23). Jelikož spravedlnost je v Písmu představena jako něco velmi dobrého, lidé věrní Bohu podle Bible netrpělivě očekávají Boží soud. Právě soud totiž na jedné straně přináší trest pro zločince a utiskovatele a na druhé straně přináší spravedlnost a vysvobození pro oběti nespravedlnosti a útlatku.

Spravedlnost a právo jsou základem Boží vlády. Vláda dobrého Boha je spravedlivá a správná. Tím se naprosto liší od zkažených vlád tohoto světa, které často udržují nespravedlnost pro vlastní zisk a moc. Právě v Bohu a díky Bohu se nakonec setkají „milosrdenství a věrnost, spravedlnost s pokojem si dají políbení“ (Ž 85,10).

Bůh dává jasně najevo, co od nás očekává: „Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem“ (Mi 6,8). Pokud existuje něco, v čem bychom měli odrážet Boží charakter, pak je to určitě láska – a z ní pramenící spravedlnost a milosrdenství.

Aplikace

Jak a v čem se i dnes projevuje pokřivená lidská spravedlnost? Proč tak moc toužíme po tom, aby jednoho dne přišla dokonalá Boží spravedlnost?

DOKONALE DOBRÝ A SPRAVEDLIVÝ BŮH

⁸Hospodin však bude trůnit věčně, soudnou stolicí má připravenou. ⁹Rozsoudí svět spravedlivě, povede při národů dle práva. (Ž 9,8.9)

¹⁰Hospodin je ke všem dobrotivý, nade vším, co učinil, se slitovává. [...] ¹⁷Hospodin je spravedlivý ve všech svých cestách, milosrdný ve všech svých skutcích. (Ž 145,9.17)

Osobní studium

Boží láska ke spravedlnosti není jen prázdným gestem. Ani jeho výzvy, abychom se navzájem milovali a konali spravedlnost, nejsou jen nic neříkajícími výroky. Bůh sám totiž svými jednáním dokonale a neotřesitelně potvrzuje tyto vlastnosti. Písmo učí, že Bůh je zcela svatý, věrný, spravedlivý a milující. Bůh vždy koná jen to, co je milující, spravedlivé a čestné. Nikdy nedělá nic špatného.

Co tyto texty říkají o Boží věrnosti a spravedlnosti?

Dt 32,4

Ž 92,16

Tyto a mnohé další pasáže prohlašují, že Bůh je spravedlivý a milující a „podlosti v něm není“ (Ž 92,16; viz také Ž 25,8; Ž 129,4). Hospodin „bezpráví neučiní, každé jitro vynáší na světlo svůj soud, denně, bez ustání, ale ten, kdo se dopouští bezpráví, nezná studu“ (Sf 3,5). Všimněme si přímého kontra-

stu mezi Božím charakterem a charakterem těch, kteří milují nespravedlnost.

Bůh ví, co je pro každého nejlepší, a stále jedná tak, aby pro každého dosáhl dokonalého výsledku.

Přečti si Ž 9,8.9 a Ž 145,9–17. Jak tyto úvodní verše charakterizují Boha?

Bůh Bible je „spravedlivý soudce“ (Ž 7,12), nemá rád nepravost a nepřebývá v něm žádné zlo („zlý nemůže být u tebe hostem“; Ž 5,5). Jak píše apoštol Jan: „Bůh je světlo a není v něm nejmenší tmy“ (1J 1,5). Skutečně, Bůh je nejen dokonale dobrý, ale podle apoštola Jakuba: „Bůh nemůže být pokoušen ke zlému“ (Jk 1,13; porovnej s Abk 1,13).

V tom všem se nerozlučně spojují Boží dobrota a Boží sláva. Mnozí lidé si dělají z moci modlu. Bůh je všemocný, ale svou moc uplatňuje pouze způsoby, které jsou založeny na spravedlnosti a lásce. Není náhoda, že když Mojžíš žádal Boha: „Dovol mi spatřit tvou slávu!“ (Ex 33,18), Bůh odpověděl slovy: „Všechna má dobrota přejde před tebou...“ (Ex 33,19).

Aplikace

Proč dobrý Bůh dovoluje, aby se dělo na světě tolik zla?

BOŽÍ NEMĚNNÝ CHARAKTER

Já, Hospodin, jsem se nezměnil, ani vy jste nepřestali být syny Jákobovými. (Mal 3,6)

„Každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování“ je shůry, sestupuje od Otce nebeských světél. U něho není proměny ani střídání světla a stínu. (Jk 1,17)

Osobní studium

Co říkají o Bohu úvodní texty (Mal 3,6; 1,17)?
Jak těmto veršům rozumíš?

Bůh prohlašuje: „Já, Hospodin, jsem se nezměnil.“ Někdo se zaměřuje jen na tuto část verše a vnímá ji tak, že Bůh se žádným způsobem nemění. Zbytek verše a jeho bezprostřední kontext však ukazují, že neměnnost Boha, o které se zde hovoří, se zaměřuje na Boží *morální neměnnost*. Zbytek verše naznačuje, že Bůh se může měnit v prožívání vztahů. Bůh totiž říká: „Vy jste nepřestali být syny Jákobovými.“ V následujícím verši však Bůh prohlašuje svému lidu: „Navratte se ke mně a já se navrátím k vám“ (Mal 3,7).

Bůh tedy vstupuje do (a vystupuje ze) vztahu se svým stvořením, ale ve všech těchto vztazích (a ve všem ostatním) zůstává Boží charakter neměnný. Tuto myšlenku potvrzuje i apoštol Jakub, když říká, že všechno dobro pochází od Boha: „U něho není proměny ani střídání světla a stínu“ (Jk 1,17). Z Boha nepochází nic špatného.

Písmo opakovaně zdůrazňuje, že Boží charakter je neměnný. Jinými slovy, Bible důsledně učí, že Bůh je *morálně neměnný*. Přesto Bůh vstupuje do skutečných vztahů se stvořenými bytostmi (v tom spočívá změna), reaguje na ně, ale vždy jedná laskavě a spravedlivě (v tom spočívá neměnnost).

Co se z následujících textů dovídáme o Bohu?

2Tm 2,13

Tt 1,2

Žd 6,17.18

Bůh nemůže zapřít sám sebe, Bůh nikdy nelže a Boží zaslíbení jsou neporušitelná. Můžeme si být jisti, že Bůh Bible je tentýž Bůh, který na kříži v Kristu dobrovolně vydal sebe sama za nás. Je to Bůh, kterému lze bez výhrad důvěřovat. Můžeme mít důvěru a naději do budoucnosti, protože: „Ježíš Kristus je tentýž včera i dnes i na věky“ (Žd 13,8).

Aplikace

*Jak se můžeme naučit důvěřovat v Boží dobrotu, i když se nám v životě opravdu nedaří?
Jak nám představa Boha na kříži pomáhá naučit se důvěřovat v jeho dobrotu?*

LITUJÍCÍ BŮH?

A Hospodin se dal pohnout k lítosti nad zlem, o němž mluvil, že je dopustí na svůj lid. (Ex 32,14)

⁷Jednou promluvíím proti pronárodu a proti království, že je vyvrátím, podvrátím a zničím.

⁸Avšak odvrátí-li se onen pronárod od zla, jež páchal a proti němuž jsem mluvil, budu litovat toho, že jsem zamýšlel způsobit mu něco zlého. ⁹Jindy promluvíím o pronárodu a o království, že je vybuduji a zasadím. ¹⁰Budou-li se však dopouštět toho, co je zlé v mých očích, a nebudou mě poslouchat, budu litovat toho, že jsem slíbil prokázat jim dobré věci. (Jr 18,7–10)

Osobní studium

Může Bůh „litovat svého jednání“? Pokud ano, co to vlastně znamená a jaké to má následky? Viděli jsme, že Boží charakter se nikdy nemění. Některé biblické texty však hovoří o Bohu, který „lituje“ svého jednání nebo „upouští“ od určitého svého zamýšleného jednání. Lidé, kteří něčeho litují většinou uznávají, že udělali něco špatného. Jak tedy mohou některé biblické pasáže zobrazovat Boha jako „litujícího“?

Uvažuj o úvodních textech (Ex 32,14 a Jr 18,4–10). Jak rozumíš těmto zmínkám o tom, že Bůh „litoval“ svého jednání nebo že „upustil“ od svého (zamýšleného) jednání?

V těchto a mnoha dalších pasážích Bible je Bůh představen jako ten, kdo „ustupuje“ od soudu v reakci na konkrétní pokání nebo určitou reakci lidí. Bůh zaslubuje, že pokud se lidé odvrátí od své bezbožnosti, on se odvrátí od soudu, který naplánoval. Myšlenka,

že Bůh „upustí“ od zamýšleného soudu jako odpověď na lidské pokání, se v Písmu objevuje často.

Prostuduj si texty Nu 23,19 a 1S 15,29. Co říkají tyto verše o tom, že by Bůh měl „litovat“ svých slov, myšlenek nebo jednání?

Uvedené texty velmi zřetelně prohlašují, že Bůh „není [...] člověk, aby litoval“ (1S 15,29) a že „Bůh není člověk, aby lhal, ani lidský syn, aby litoval. Zdali řekne, a neučiní, promluví, a nedodrží?“ (Nu 23,19). V kontextu celé Bible nemůžeme tyto verše chápat tak, že by Bůh „nelitoval“ vůbec. Namísto toho vyjadřují pravdu, že „nelituje“ nebo neustupuje ze svého jednání („řekne a neučiní?“) tak, jak to běžně dělají lidé. Bůh vždy dodrží svá zaslíbení. Může však změnit svůj záměr v reakci na lidské pokání. Vždy se tak děje v souladu s jeho dobrotou a jeho slovem. Bůh „ustupuje“ od soudu jako odpověď na pokání člověka právě proto, že Boží charakter je dobrý, spravedlivý, milující a milosrdný.

Aplikace

Jaký význam mají biblická zobrazení Boží „lítosti“ nebo Božího „ustoupení“ od určitého jednání? Co to vypovídá o stálosti Božího charakteru v souvislosti s tím, že Bůh vstupuje do skutečných vztahů, které ho opravdu ovlivňují?

„ZACHOVÁVEJ MILOSRDENSTVÍ A SPRAVEDLNOST“

⁴³Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřitele svého.“ ⁴⁴Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, ⁴⁵abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé. ⁴⁶Budete-li milovat ty, kdo milují vás, jaká vás čeká odměna? Což i celníci nečiní totéž? ⁴⁷A jestliže zdravíte jenom své bratry, co činíte zvláštního? Což i pohané nečiní totéž? ⁴⁸Bud'te tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec. (Mt 5,43–48)

Osobní studium

Písmo jasně a důsledně učí, že „Hospodin, tvůj Bůh, je Bůh, Bůh věrný, zachovávající smlouvu a milosrdenství do tisícího pokolení těm, kteří ho milují a dbají na jeho přikázání“ (Dt 7,9). Jeho charakter plný dobroty a lásky nejzřetelněji ukázal Ježíš na kříži (viz Ř 3,25.26; Ř 5,8). V Žalmech čteme: „Hospodin je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, jeho věrnost do všech pokolení!“ (Ž 100,5; porovnej se Ž 89,3). Bohu můžeme zcela důvěřovat. Svým dětem dává jen dobré dary (Jk 1,17; porovnej s L 11,11–13). Ve skutečnosti však uděluje dobré dary i těm, kteří se chovají jako jeho nepřátelé.

Co říká úvodní text o úžasné Boží lásce (Mt 5,43–48)? Jak bychom se měli chovat vůči druhým ve světle Ježíšova učení?

Matouš 5 popisuje Boží lásku jako dokonalou lásku. Nedokonalá láska je láska, která miluje jen ty, kteří milují nás. Ale Bůh miluje i ty, kteří ho nenávidí, dokonce i ty, kteří vůči

němu zajímají nepřátelský postoj. Jeho láska je absolutní, a proto dokonalá.

Přestože Boží láska a jeho milosrdenství přesahují jakákoli rozumná očekávání, nikdy nepřevyšují spravedlnost a ani jí neprotiřečí. Naopak, Boží láska spojuje spravedlnost a milosrdenství (Ž 85,11). Podobně nás vybízí i Bible: „Navrať se tedy ke svému Bohu, dbej na milosrdenství a právo, s nadějí vytrvale čekej na svého Boha“ (Oz 12,7; porovnej s L 11,42).

Nakonec Bůh sám přinese dokonalou spravedlnost. Apoštol Pavel píše, že konec času bude i dnem „kdy se zjeví spravedlivý Boží soud“ (Ř 2,5). A konečně, vykoupení budou zpívat: „Veliké a podivuhodné jsou tvé činy, Pane Bože všemohoucí; spravedlivé a pravdivé jsou tvé cesty, Králi národů.“

Kdo by se nebál tebe, Pane, a nevzdal slávu tvému jménu, neboť ty jediný jsi Svátý; všechny národy přijdou a skloní se před tebou, neboť tvé spravedlivé soudy vyšly najevo“ (Zj 15,3.4; porovnej se Zj 19,1.2).

Aplikace

Prorok Izajáš říká: „Hospodine, ty jsi můj Bůh! Tebe budu vyvyšovat, vzdávat chválu tvému jménu, neboť činíš podivuhodné věci, tvé odvěké úradky jsou věrná pravda“ (Iz 25,1). Jak se můžeme naučit chválit Boha i ve zlých časech? Jakým způsobem může být náš život obětí chvály Bohu, aby podporoval spravedlnost v našem okolí?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si kapitolu „Bezpodmínečná láska“ z knihy *Cesta k vnitřnímu pokoji* (SC 9–15; CVP 10–15).

„Bible nám představuje Boží charakter. Bůh sám nás ujistil o své nekonečné lásce a o svém milosrdenství.

Mojžíš kdysi prosil: ‚Dovol mi spatřit tvou slávu.‘ Bůh mu na to odpověděl: ‚Dobrá, projdu před tebou v celé své dobrotě a podhalím ti svůj charakter. Dám ti bytostně poznat svou milost a soucit, který mám s lidmi‘ (Ex 33,18.19). Boží dobrota, to je jeho sláva.

Bůh procházel kolem Mojžíše a prohlásil: ‚Jsem Hospodin, soucitný Panovník a laskavý Bůh. Jsem shovívavý, milující a věrný. Prokazuji svou přízeň tisícům obyvatel země a odpouštím jim jejich viny, vzdor i nepravosti. Přesto však žádnou špatnost jen tak nepřehlížím a dopouštím, aby se zhoubné důsledky provinění rodičů podepsaly na jejich potomcích až do třetí nebo čtvrté generace‘ (Ex 34,6.7). Bůh projevuje vždy trpělivost a slitování, jeho láska se nemění.

Bůh nás k sobě přitahuje různými způsoby. Promlouvá k nám prostřednictvím přírody i nejhlubší a nejsoucinnější lásky, jakou člověk může prožít. Nic z toho však plně nepředstavuje Boží lásku.

Přestože nám Bůh o sobě podal tolik důkazů, nepřítel dobra, satan, zaslepil lidi tak, že Boha neuznávají nebo ho považují za tvrdého a bezcítěného soudce a mají z něho strach. Našeptává, že Stvořitel stále hledá na lidech chyby, aby je mohl trestat. Ježíš Kristus přišel na tento svět, aby nám lidem ukázal, že to není pravda. Ukazoval lidem bezpodmínečnou Boží lásku.“ (SC 10.11; CVP 11)

Otázky k rozhovoru

1. *Proč je důležité chápat, že Boží sláva je spojena s jeho dobrotou? Jak to napravuje „teologii slávy“, která zdůrazňuje jen Boží moc bez zdůrazňování jeho lásky a charakteru?*
2. *Zpochybnili jste někdy Boží dobrotu? Znáte někoho, kdo zpochybňuje Boží dobrotu kvůli chování těch, kteří se vydávají za křesťany, nebo prostě jen kvůli projevům zla na světě? Jak jste si na tuto otázku odpověděli sami pro sebe? A jak byste mohli pomoci někomu, kdo zápasí s pochybnostmi o Boží dobrotě? (Prohlédněte si i lekci na příští týden.)*
3. *Věnujte se ve třídě otázce z pondělí: Proč dobrý Bůh dovoluje, aby se dělo na světě tolik zla? Jak nám realita velkého sporu pomáhá pochopit zlo, se kterým se setkáváme?*